

DÉLI HIRLAP

20
fillérSzerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. Rókt Szállás-utca 9.
Minden közleményünk utánnyomása tilos

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap déli 12 órakor
ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egy évre 60, félévre 30,
negyedévre 15 K, egy óra 5 K.20
fillér

Rendelet a Vörös Hadsereg felállításáról

A Politikai Híradó jelenti:

I. A forradalmi kormányzótanács elrendeli a magyar tanácsköztársaság forradalmi fegyelmén alapuló új proletár-hadseregnek alakítását a következő alapokon:

A hadsereg neve Vörös hadsereg.

A vörös hadsereg elsősorban a szervezett munkásságból toborzott és a jelenleg fegyverben álló proletárkatonákból álló.

A hadseregbe való belépésre jogosít a csapattestek bizalmi testületének, vagy a Magyarországi Szocialista Pártnak vagy a szakszervezeteknek vagy pedig a munkás és földmives szegények tanácsának ajánlata.

2. A Vörös Hadsereg katonái teljes ellátást, ruházatot, felszerelést és havi négyszázötven korona fizetést kapnak. A vörös hadseregben szolgáló katonák hozzátartozóiról gondoskodás történik olyképpen, hogy minden családtag után havonta ötvenötven korona családi pótlékot kapnak. A családos katonák félevenként 300 (háromszáz) korona lakbérben részesülnek. Jutalomdíj hat havi kifogástalan fegyelmzett szolgálat után háromszáz korona karhatalmi kiküldetési pótdíj a helyőrségen kívül napi két korona. Ruházati pótdíj használható katonai egyenruha és lábbeli után napi két korona. Ruházati jutalom saját ruha hat havi viselése után kétszáz korona. A proletáriátus felszabadító harcában sebesülés vagy betegség miatt munkaképtelenné vált proletárharcosokról vagy az elesettek hozzátartozóiról való gondoskodás a tanácsköztársaságnak legszentebb kötelessége.

3. A Vörös Hadsereg legfelsőbb irányítója a Forradalmi Kormányzótanács. A hadsereg közvetlen irányítását és szervezését a hadügyi népbizottság végzi.

4. A Vörös Hadsereg nagy szerepét, amely a proletárság forradalmának fegyverévé avatja, csak úgy töltheti be, ha forradalmi fegyelmén tölti el. A Vörös Hadsereg forradalmi fegyelmén legfelső fokozaton a forradalmi törvényszék örökös, kiemelt fegyelmi vétségekben, mulasztásokban, hanyagságban az osztályok és csapattestek választott esküdtjeiül illelnek.

5. A Vörös Hadsereg a proletárság osztályhadserege. Minden katonának egyenlő kötelessége a

forradalmi proletárság érdekeinek védelme minden külső és belső ellenség ellen, harc a világ-proletárság felszabadításáért.

A Vörös Hadseregben nem lehetnek osztálykülönbségek, semmiféle rangfokozatot és rangjelzést nem ismer, csak parancsnokai és katonái vannak. Parancsnok és vörös katoná egyformán szolgálja a proletárság felszabadításának ügyét.

6. A parancsnokokat századparancsnoktól kezdve felfelé a hadügyi népbiztos nevezi ki. Minden szakasz bizalmi férfit választ, aki egyben a szakasz parancsnoka. Minden raj rajvezetőt választ.

7. A gazdasági ügyek ellenőrzésére, az ellátás és a kulturális ügyek irányítására minden alosztály egy-egy külön jóléti bizalmi férfit választ. Ezek minden csapattestben jóléti bizottságá alakulnak.

8. Az alosztályparancsnokok lehetőleg a proletárság katonái tapasztalatokkal rendelkező elemeiből kerüljenek ki. Magasabb parancsnokok csak kellő elbírálás után nevezhetők ki. Ebből a célból egy bizottság alakítandó, amely a Hadügyi Népbizottság, a munkás- és katonatanácsok és a Magyarországi Szocialista Párt egy-egy kiküldöttéből áll. A Vörös Hadseregbe szolgálatra jelentkező volt tisztek (tényleges, tartalékos tisztek és tisztivizsgás egyévi önkéntesek) jegyzékét a sajtó útján állandóan közzé kell tenni, elsősorban a jelentkező régebbi ezredével kell közölni.

A jelentkezés napjától számított egy héten belül a jelentkezők egyéniségére, múltjára és politikai megbízhatóságára bárki megteheti észrevételeit a bizottságnál, amely ezeket a jelentéseket felülvizsgálja és a Hadügyi Népbizottsághoz jelenti.

9. Minden csapattesthez, illetve önálló osztághoz a Magyarországi Szocialista Párt előterjesztésére a hadügyi népbizottság politikai megbízottat rendel ki.

10. A proletárság sorából kiképzett parancsnokok számának emelése érdekében a hadügyi népbizottság külön parancsnokképző tanfolyamokat rendez.

11. A Vörös Hadseregben belül, mint annak tartaléka, munkás tartalék-zászlóaljak, csapattestek állítandók fel. Ezekben a parancsnokok kizárólag a munkásság sorából kerülnek ki. A kiképzést kiképző tisztek végzik, akiknek sem parancs-

nokló, sem fegyverviselési joguk nincsen. A kiképzés a rendes munkaidőn kívül történik. A fegyvereket a gyári munkástanács őrzi.

12. A Vörös Hadsereg toborzását és megszervezését e rendelet kiadása után haladéktalanul meg kell kezdeni,

minden munkás-, katoná- és paraszttanács, minden hatóság, hivatal és szerv a külön kiadandó végrehajtási utasítások szerint teljes erővel végezze el a kötelességét. Mindenki, aki a toborzást és a Vörös Hadsereg felállítását akadályozza vagy hanyagságból károsítja, forradalmi törvényszék elé kerül.

A forradalmi kormányzótanács

ÚJ HADSEREG

Magyarország kormánya új hadsereget kér a néptől. A négy éves háború és az ellenséges megszállás gyötrelmei után nagy feladat ennek az új hadseregnek megteremtése. De ennek a hadseregnek meg kell lennie. Ez nemcsak szükséges, hanem dicsőséges és szent dolog.

Az a gyászos és becsstelen korszak, amelynek sirja fölé csak ezekben a napokban állítottuk oda a fejfát: megcsufolta, utálatossá és ijesztővé tette a hadsereg fogalmát. Mi is volt a hadsereg és különösen a mi hadseregünk? Csorda módjára korbáccsal összeterezt tömeg, mely lélek, eszményiség, öntudat és emberi önérték nélkül ment arra, amerre kergették, tette azt, amire parancsolóinak és urainak bandeda erkölce kényszerítette. Szégyen, szomorúság és fájdalom volt katonának lenni.

Az új hadsereg, amelyre a magyar Tanácsköztársaság bizzára tiszta lobogóját, lelkes férfiak társasága lesz. Férfiaké, akiket nem a zsoldár szuronya, nem a börtön és a főbelövetés veszedelme kényszerít fegyverbe, hanem a proletárbecsület és öntudat. Az új időknek legméltóbb, legférfiasabb férfi népét hívja zászlói alá a magyar köztársaság, mely jó hazája akar lenni azoknak, akiknek eddig mostohája volt.

Ebben az új hadseregben nem

lesznek rangok, sem csillagok, sem vörös stráfok, sem biborbélésű köpenyek, nem lesznek generálisok és nem lesznek — kutyamosók. Csak katonák lesznek, nyílt szemű, forró szivű és felébredt lelkű proletárok, akik ellenállhatatlan rohammal most kapaszkodnak fel a társadalom ormaira, ahová eddig legfeljebb reménytelen pillantásuk távedt. Ennek a hadseregnek a fegyelméhez nem kellenek Lukachichok, nem kell áristom, nem kell kikötés: ezt a hadsereget fegyelmelni fogja az a szent lelkesedés, mely az ifjú magyar Tanácsköztársaság valamennyi proletárját hevíti.

A kormány a mai napon hívó szóval fordul a magyar proletársághoz. Meggyőződésünk, hogy ez a szózat hatalmas visszhangot kelt az egész országban. Ha millió és millió magyar tudott vérezni és meghalni aljas, gaz és idegen célokért, egy új világ megteremtésének szépséges és örök becsületű művéhez nem fognak hiányozni, nem hiányozhatnak a nagyszerű magyar légiók. A magyar Vörös Gárda katonái

Házbizottságok megalakítása

A szociális termelés népbizottsága a házbizottságok megalakításáról a következő rendeletet hozta ki:

A szociális termelés népbizottsága a mai napon elrendelte az árusító üzletekben levő áruk lefoglalását és leltározását. Az üzletek a leltározás leggyorsabb befejezése után azonnal meg fognak nyitni és az áruk eladása a még meghatározandó módon meg fog kezdődni. A vásárlási igényjogosultság megállapítása céljából minden ház lakói házbizottságot alakítanak. Minden öt lakás után egy-egy tag választandó a házbizottságba.

A házbizottság két bizalmi egyént választ, akiknek neve az illetékes listabizottságnál legkésőbb március hó 28-ig bejelentendő. Bizalmi egyén csak szakszervezeti tag lehet. Oly házak, amelyekben ötnél kevesebb lakás van, a szomszéd magasabb lakásszámú házzal vagy házakkal együtt alakítsák meg a házbizottságot, oly módon, hogy legalább öt lakásra egy-egy bizalmi egyént jusson. Amely ház lakói nem jelentik be bizalmi egyénüket a listabizottságnál, az árucsoportok súlyos hátrányba kerülnek.

Budapest, 1919 március 25.

A szociális termelés népbizottsága

A tanács-köztársaság kormányzó-tanácsának parancsa: „Minden élelmiszerüzlet nyitva tartandó“

Wilson kirándul, Lloyd George pihen Nem sürgős a munka a békekonferencia számára

Páris, március 25.

(A Magyar Távirati Iroda szikratávirata a budapesti rádióállomás útján.) A fizes bizottság vasárnap nem tartott ülést és a három vezető egyéniség, Wilson, Lloyd George és Clemenceau sem tanácskozhattak, mert Wilson kirándult az elpusztult francia vidékre, Lloyd George pedig pihenni ment vidékre.

Olaszország kisebbségben van a jugoszlávokkal szemben a békekonferencián

Zürich, március 25.

(A Déli Hírlap kiküldött tudósítójának távirata) Nem csupán a jugoszláv kérdés veszedelem Olaszország számára, hanem mindaz, ami ezzel nemzetközi szempontból összefügg. Így, hogy csak egyet említsek, az Egyesült Államok kijelentették, hogy az olasz-jugoszláv konfliktusban teljes semlegességet kívánnak tanúsítani s csupán a békekonferencia határozatai alapján hajlandók esetleges közös akcióra. De a konferencián Olaszországnak nincsen többsége a jugoszlávokkal szemben. Franciaország

nem hoz Itáliához, már csak közepetengeri politikájának tradíciói miatt sem. Ehhez járul Pichon kijelentése, hogy a francia igények az olasz határon nem annexiós jellegűek. Ez az orákulumszerű kijelentés mindmáig kommentár nélkül maradt. Az egyik részen nem akartak hozzá magyarázatokat fűzni, a másik részen nem volt szabad... Az olasz kérdés s a jugoszláv probléma különben ma már épp oly internacionális kérdéssé fejlődött, mint annakidején az albán, a dodekanezoszi, a dardanellai probléma.

Schmitt Henrik

Néhány titkos akta a volt hadügyminiszterium irattárából

Még a császár is cenzurázott

Bécs, március 25.

(A Déli Hírlap munkatársától.) Mődukban van, hogy néhány dokumentumot mulassunk be arról, hogyan kezelték a régi világban a közügyeket és milyen szempontok voltak irányadók az olyan szabadságjogok gyakorlásánál, mint amilyen a szabad sajtó intézménye. Az akták eddig titkos irattárak mélyén porosodtak s most, hogy sikerült azokat onnan kiásnunk, sietve hozzuk nyilvánosságra, nehogy akadon valaki is ebben a boldog átalakulásban, aki visszakívánja a királyok előtt térdrebukó régi, gyűlöletes rendszert.

Az aktacsomó, amit itt széjjelregetünk, egyetlen újságcikk miatt keletkezett. A jó öreg bécsi *Neue Freie Presse*, a kapitalisták fullajtárja, a közös hadsereg bálványozója, a császárok leglojalisabb hajbókolója, egyellenegyszer, „istenben boldogult dédnagybátyjánk“, Ferenc József hála-lakor erőszakot tett lojalitásán és néhány ártalmatlan sorsral utánaesozogott a közhangulának. Ezt rettenetesen rossz néven vették tőle s ebből keletkezett a nagy háborúság. Az erről szóló akták keletkezésük sorrendjében itt következnek:

I.

A király katonai irodája a hadügyminiszteriumhoz.

5213/MKSM
exped.: 1916. november 23, reggel 7 óra.

A hadügyminiszteriumnak

Bécs, 1916. november 21

A *Neue Freie Presse* mellékelte cikkére arra készlette ő cs. és kir. apostoli felsége, hogy minden tisztnek megtiltsa, hogy a *N. Fr. Pr.* című lap számára írjon.

A hadügyminiszteriumnak ezt a legfelsőbb parancsot bizalmasan azonnal ki kell hirdetni.

A hadfelügyeleti hivatalt nyilatkozatra kell kötelezni, hogy miként juthatott át az említett cikk a cenzurán s ki cenzurázta a cikket.

Legmagasabb parancsra a fentieket azzal a megkereséssel közlöm továbbí intézkedések megtétele végett, hogy a puhatólódzások eredményeiről őfelsége katonai irodáját értesíteni sziveskedjék.

Boljass s. k.

II.

A hadügyminiszterium a király katonai irodájához.

Cs. és kir. hadügyminiszterium.
31.816/Präs.

Neue Freie Presse.
Cikk néhai őfelségéről.

Ő felsége katonai irodájának.

Bécs, 1916. november 27-én.

November 24-én kelt 5213. száma jegyzékre:

A hadfelügyeleti hivatal jelenti:
„A *N. Fr. Pr.* e hó 22-iki reggeli

számában megjelent vezércikkét Mager dr. első államügyész cenzurázta.

A miniszterelnökség már e hó 24-én a cenzor igazolónyilkozozatát kérte a cs. kir. igazságügyminiszteriumnak a hadfelügyeleti hivatalban levő képviselőjéről.

Az azonnal beszerzett igazoló nyilatkozatban kifejtette az államügyész, hogy az (inkriminált) két rész nem tűnt föl neki. De ha az kifogásolhatónak is látszott volna előtte, még akkor is jól meg kellett volna gondolnia, hogy törölje, mert a bizonyára lojalis lap bel- és külföldi jelentőségénél fogva lesújtó hatással járt volna, ha vezércikke helyén fehér „ablakkal“ jelenik meg.

Ez a jelentés eredetiben az alábbi jegyzékkel küldetett át a miniszterelnökségnek:

A jövőre nézve elrendeltetett, hogy a botrányosnak talált cikkek feltétlenül elnyomassanak, költséges esetekben pedig a sajtóhatóságnak a hadfelügyeleti hivatalhoz kell kérdést intéznie, amely az illetékes hatóságokkal egyetértéssel fog dönteni.

Schleyer s. k. tábornagyt.

Látam: Krobotin vezérezredes s. k.

iktatva: 1918. november 28.

délelőlt 8 óra 50 perc.

5213 ad.M. Bl. szám.

III.

Hüm. 31.573/Präs. szám.

Bécs, 1916. november 20.

Őfelsége a Császár és a Király az összes tiszteknek legkegyelmesebben megtiltani méltóztatott a *N. Fr. Pr.* című lapba való dolgozást.

Ez a legfelsőbb parancs az összes alárendelt és ott nyitvántartásban lévő tisztiek előtt azonnal bizalmasan kihirdetendő. A rendelet a cs. kir. Landwehr (népfölkelésre) is vonatkozik és a hadügyminiszterium összes szerveinek, a hadügyminiszterium tengerészeti osztályának, a hadseregflóparancsnokságnak, a cs. kir. honvédelmi miniszteriumnak, a nagy. kir. honvédelmi miniszteriumnak, a sajtóhadiszállás parancsnokságának és a hadfelügyeleti hivatalnak megküldendő.

Krobotin s. k. vezérezredes.

(Cenzurával irt megjegyzés.)

A legfelsőbb parancs így szól:
„Tárgytalan, miután ma a hadügyminiszteriummal beszéltem erről.“

V.

5223/ad MKSM. szám; exp. 1916. nov. 30.
Bécs, 1916. november 30.

1916 november 29-én kelt 32181. Präs. számra:

Ő cs. és kir. apostoli Felsége legkegyelmesebben helveselni méltóztatott a rendelet tervbevett fogalmazását, megparancsolta azonban, hogy a rndeletben egy alkalmas helyen a *N. Fr. Pr.* inkriminált cikkére mint elítélendő példára rámutattassék.

Boljras m. p.

VI.

Ezen előzmények után valóban mindenki kíváncsi lehet arra, hogy tulajdonképpen mit is irt hát a *N. Fr. Pr.*? A hivatalos aktacsomó természetesen erre is felvilágosítást ad. Eképpen:

Kivonat a napisajtóból a Ferenc József császár halálát követő napon.
N. Fr. Pr. nov. 22.

5213/MKSM ex 1916. szám.

A lap néhai I. Ferenc József császárnak szentelt vezércikkében, amely nem jelent meg gyászkeretben, mint a főbbi vezetőlapé, hanem csak Ferenc József császár nevét foglalta gyászkeretbe, a következő kijelentésekre velt medik:

„Közledek tehát az igazság ehhez a halálos ágyhoz és hallassa szavát, amelynek az uralkodók is alá vannak vetve. A császár jóságos volt és jóakarata természetű, amely az emberbarátságos hajlott. Ez az igazság a Ferenc József császár halálos ágyán. De az is igaz, hogy egy majdnem 70 éves uralkodás nem volt elegendő ahhoz, hogy a belső politikának ugyan azt a szilárd alapját adja meg, mint a külsőnek és nem volt elegendő ahhoz sem, hogy a válság, amely a 18 éves ifju olműtzi trónralépésénél kezdődött, befejeződjék, még mielőtt a császár 86 éves korában fáradt szemű örökre lehunyta. A nemzeti igények és az államok szükségletei között a szabadság és a rend, az egység és a sokféleség között az egyensúly eddig nem találtatott meg. Az a vonal sem, ahol a tárgyilagosság általános elvekben gyökeredzik, amelyek a politika életnek a megelet szolgáltatják.“

Alig hisszük, hogy köztényi kommentárok jobban jellemezhetnék a lefűnt korszakot és embereit, azok szellemi horizontját, mint az itt leközölt néhány hivatalos ügyirat...

Irinyi Jenő

FŐVÁROSI KELETI ÉS BUDAPESTI ERZEKELŐK
AZ ERZEKELŐK HAZÁNYI BOLDOZATA
A Bolosó óló gummitáská, fűdes ideitott kutyái,
Corray zeneboló, Kismets akrobatánók, Gyárfás
új műsorral sbb előadás kezdete 24. október.

NEMZETI („ROYAL“) ORFEUM
VII. KER., ERZSÉBET-KÖRUT 31.
Minden este 8/6 órakor
BEPPPO
és a kütünő új műsor.

TEHERFUVAROZÁST
minden órára berendezett teherautókkal és pótkocsikkal helyben és vidékre mérsékelt árban vállal a
Magyar Autó Teherfuvarozási részv. társ.
Budapest, Király-u. 11. (Király-garage)
Ugyanott személyautók is berendezettek. Telefonszám: 107-84, 165-98 és 147-38.

LAKÁSRA MEGYEK
viselt férfi ruhát, fehérneműt venne
Fischbein, Váci-körut 46. Telefon 86-57 v. 144-01

Dr. Walter szemínárium
Budapest, VIII Rákóczi-ut 51. (Telefon József 23-99. szám). Felkészítéssel készít elő középiskolai vizsgálatokra. — Külön hűtgyantafolyam.

A Maharadzsa gyöngye
1-26 és 2-ik rész egy előadásban!
A főszerepben: GUNNAR TOLNÁS
a Royal Apollóban
Élede-
sek 3. 5. és
7 órakor

Rendelet az üzemi termelés fentartásáról

A szociális termelés népbiztossága a tulajdonosok szabotázsa ellen

A Politikai Híradó jelenti: A szociális termelés népbiztosságának 2. számú rendelete az üzemi termelés fentartásáról:

Az üzemi termelés, vállalatok tulajdonosai és ezek megbízottai — amennyiben erre vonatkozóan ellenkező rendelkezés nem adatott ki — üzemi tevékenységük a szén- és nyersanyag-víznyomoknak megfelelő mértékben fenntartani kötelesek. A tulajdonosok vagy megbízottak minden szabotázsa: üzembeszüntetés, kötelező gondosság vagy karbantartási munkálatok elmulasztása, munkások fizetésének indokolatlan megtagadása, feldolgozható anyagok vagy az üzemben szükséges gépek és berendezések elszállítása büncselekmény. Az ilyen cselekmények elkövetői jogszabályi törvényszék elé állítottak.

A szociális termelés népbiztossága

Rendelet az osztály-sorsjütekéről A nyereményeket ezer koronáig kifizetik

A hivatalos lap holnapi számában a forradalmi kormányzat pénzügyi népbiztosságának egy rendelete fog megjelenni a III. osztály-sorsjütek 6. osztályának huzása tárgyában. A rendelet a következő:

1. §. A III. magyar osztály-sorsjütek 6. osztályának huzása a játéktervben meghatározott időben megtartatik.
2. §. A nyeremények 1000 (Egyezer) koronáig kifizetendők.
3. §. A nyeremények ezer koronát meghaladó összege a nyerő fel kivárára szerinti vagy a postaküldeményes útján a pénzügyminisztérium központjánál és az illető nyerő fel javára irandó.
4. §. A főeljárásnál eladatlanul maradt sorsjegyeket a főeljárás kivárára a pénzügyminisztérium központjánál köteles visszavenni, de csak a huzás megkezdése előtt.

A fizetés fontos foglalkozik a magyar eseményekkel

Bécs, március 25.

(A Déli Hírlap tudósítójától) Hágyából táviratozzák a Neue Freie Presse-nek: Az Echo de Paris szerint a fizetés tanács a budapesti események folytán bekövetkezett helyzetéről tanácskozott és arról, hogy Németország vonakodik a Hailer tábornok vezetés alatt álló lengyel hadsereg átvonulását Danzigon megengedni.

Bécs, március 25.

A Neue Freie Presse-nek jelenti Genéből: Azoknak az utasításoknak a jelentősége, amelyeket Clemenceau és Pichon adtak Allizernek, a Bécsbe küldött rendkívüli követnek, sokkal nagyobb, mint azt az utóbbi helyeken hitték. Mutatja ezt az a nagy hatás is, amelylyel a magyar és olasz bolsevizmus fejlődése a fizetés tanács közelálló körében hatott.

A cseh kormány nem tehet katonai intézkedéseket a magyarok ellen

Mozgósítás esetén — általános sztrájk

Bécs, március 25.

A Neuer Tag jelenti Prágából: A magyarországi proletáralom híre békítő villámesapásként hatott Prágában. A cseh pénzügyi emberek, még a Kramarz környezetéhez tartozók sem tudják igazságukat leplezni.

Más oldalról azt jelenti a lapnak: Magyarország átalakulásáról szóló jelentések valósággal rémületbe ejtették Prága politikai köreit és feszült figyelemmel várják a magyarországi események fejlődését. A Magyarország-ról érkezett híreket nagy érdeklődéssel fogadták. A kormány teljesen megváltozott helyzettel áll szemben. Kormánykörökben számolnak azzal, hogy a magyarok fégyveresen fognak ellenállani a cseh követeléseknek. A cseh szocialista párt megatartása és a cseh nép háborús fúradtsága lehetetlenné teszi a kormánynak, hogy katonai intézkedéseket tegyen a magyarok ellen. A cseh szocialdemokrata párt ellenállása annyira megy, hogy mozgósítás esetére általános sztrájkjal fenyegetőznek. (M. T. L.)

A kommunista világrend feladatai A munka társadalma

A proletárdiktatúra a munka társadalmát akarja és fogja megteremteni, azt az új társadalmat, amelynek fundamentuma a testi és szellemi munka produktumaiból tevődik össze, amely az élethez való jogot csak a dolgozó ember kiváltságának tekinti s amely felszabadítja a munkát a magántulke kizsákmányolása alól. Megszünteti az ölbe tett kéz, a tanya, élvezetekben elmerült, produktív gondolatoktól irigyzó agyvelő uralmát s helyébe a közjavát szolgáló munka diktatúráját ülteti. Rákényszerít mindenkit arra, hogy a maga munkájából éljen s ezzel egyszerűsággal hozzájáruljon a munkást — a testi és szellemi munkást egyaránt — végzett munkája eredményeinek teljes mértékben való élvezetéhez.

A kapitalista társadalom kiváltságosai milliók munkájának gyümölcését fölözték le, a dolgozó emberiség munkeredményeinek javát egyszerűen elvették, ellopták haszon, profit címén s abból éltek, még pedig igen jól éltek. A magántulajdon szentsége így kamaforozott az ő javukra, a kizsákmányolt milliókat anyagi, erkölcsi és szellemi szolgátságra velle.

A szocialista vagy kommunista társadalom, amelyhez az átmenet a proletárdiktatúra biztosítja, azért szünteti meg elsősorban a termelési eszközök (föld, gépek stb.) magántulajdon jelleget s azért teszi azokat köztulajdonná, hogy ezt a kizsákmányolást lehetetlenné tegye minden időkre. Ebben az új társadalomban minden munkás munkája esonkítatlan, egész értékéhez hozzájut, tehát ahhoz a részhez is, amely eddig profit formájában a helye munkáltató zsebébe vándorolt.

De a szocialista társadalom, a munka társadalma nemcsak erről gondoskodik, hanem arról is, hogy az eddigi rendszeriellen termelés, a termelési anarchia helyébe a rendszeres, szervezett termelés lépjen, ami annyit jelent,

hogy a termelést ezennel nem a profitvágy, a szabadverseny ököljoga fogja irányítani és szabályozni, hanem a társadalom lényeges szükségletei. A termelés anarchia helyét elfoglalja a termelés rendje, amely az erőket céltudatos kihasználásával, a helyes munkamegosztás érvényesítésével az eddigénél sokkal fokozottabb tempóban viszi előre az emberiség haladását, fejlődését, boldogulását.

Az így végzett társadalmi munka értékei, eredményei pedig egyenlő mértékben oszlanak meg minden munkás között. A termelt javak élvezetéből nem lesz kizárva egyetlen dolgozó fia sem az új társadalomban. Tehetségét mindenki szabadon kibontakoztathatja s érvényesítheti, nem úgy, mint a kapitalista társadalomban, ahol az anyagi és szellemi nyomoruság mozarába fulladt rengeteg érték s elhallódott tömegtelen tehetség az anyagi eszközök hiánya miatt. Megszűnik majd az a szörnyű igazságtalanság, hogy amíg a gazdag ember gyermeke, ha tehetségtelen is, játszó, könnyedén jut hozzá a kultúra értékeihez, a szegény ember gyermeke, még ha a legzseniálisabb is, csak az anyagi nyomoruság a fönttartás gondjával meg handicapelve bír hozzáférti a tudomány, a művészet és irodalom forrásaihoz.

A közösen termelt munkaérték közös tulajdona lesz a dolgozó millióknak, amit azonban sokan tévesen értelmeznek. A tévedés oka pedig az, hogy nem lesznek különbséget töke és vagyon között. Minden töke: vagyon, de nem minden vagyon: töke. A ház, amit valaki bérlésbe ad: töke, de az a ház, amelyben magán lakom: vagyon. Az első munka nélkül hoz jövedelmet, az utóbbi nem jövedelmez semmit. A kommunista társadalom tehát elsősorban a tökét sajátítja ki, (így tehát a kamatozó pénz is) a fenti értelemben vett va-

gyont megkaphatja magántulajdonban, a tökét sem szünteti meg, mint sokan hiszik, csak magántulajdon jellegét szünteti meg s köztulajdonná teszi. Szóval a kommunista társadalom a kapitalista társadalom minden igazi értékét megtartja és megőrzi, de megszünteti azt minden rátapadt szennyfolt, salaktól, lémtől és árthatmas méregtől. Aki dolgozott, aki két keze vagy agyveleje munkájából élt eddig is, annak tehát minden oka megvan rá, hogy ujjongva köszöntse a proletárdiktatúra nyomán kialakuló új uradalmat, amely csak a herék, a más munkájából munkátlanul élők számára jelent halálos veszedelmet. Ezek vagy résztvesznek a közös munkában, vagy — éhen pusztulnak. Aki azonban a munka társadalmában pusztul éhen, azt senki sem sajnálhatja.

Március 26-161 **JÓZSEF 129-99** a „Stenográfia” Gabelberger gyorsírásiskola új telefonszáma. Jelenleg 101-25 Rákóczi-ut 20.

MÉRŐ JENŐ butorgyára MINTATERMEK VII, Rózsá-u. 22

KOLOŠ takarmányrépamag K 16.— per kg. **Petrzevselymag** 60.— „ „ gyöngyösi rakárunkból, előleg és átutalást mellett **Magyar Gyógyászati R.-T. Gyöngyösi.**

MINDEN TAKARÉKOS KERESKEDŐ „PINUS” Erőcsomagoló-papírt használjon. Syrd nátroncelluloseból gyártja az „Oest-Kraftpapier G.m.b.H. Wien. Minden nagyságban azonnal szállítható! Megyei képviselők kerestetnek! Kapható a Cordelinwerke G. m. b. H. magyarországi eladási irodájában. Budapest V. Zoltán-u. 19. Telefon: 119-18. Sürgönyelut: Cordelinwerke, Budapest, Zoltán-u. 10

Ellenőrző és Felülvizsgáló r.-t. Budapest, V. Nagymező-u. 28. Telefon: 81-54.

Adó- és illeték felülvizsgáló osztálya. Elfoglalja magánosok vagy társulatok adó- és illetékügyeinek szakosított ellenőrzését. Kiváló pénzügyi szakemberek. **Külön Adózók Lapja** a havi szaklap kiadótulajdonosa. Külön szervezet az előfizetői alóigényben való tanácsadásra. **Fuvarlevél felülvizsgáló osztálya.** Szállítási díjkielbűzők és mindennemű a szállításból eredő hátrételek igények érvényesítése. Műveletek díjak. Százezer forint alattunk már meg ügyfeleinknek! Gyors s pontos elintézés.

ÖNGYUJTÓK finomabb és olcsóbb kivitelben, továbbá tűzkö, bel stb. kapható minden mennyiségben csak vizont-eladók részére. **Schweitzer József és Fia cég** nagykereskedésben, Tözsde-palota Nádor u. 20

A világítási rendelet

határozatait a fényhatás csökkentése nélkül csakis

TUNGSRAM

félvattos lámpákkal

lehet belartani. — Használjon **25, 40, 60 watt** fogyasztású **TUNGSRAM** lámpákat

Gyártja: az **Egyesült Izzólámpa és Villamosági Részvénytársaság, Ujpest, 4.**

Nagy részvénytársaság jó megjelenésű **urakat és hölgyeket** **Állatok:** keres, kik szorgalmasan, kitartással és bizalommal, az egész életüket az ő szolgálatára szentelik. **Schwarz J. hirdető-irodája, Andrássy-ut 7.**

HIRESK

A DÉLI HIRLAP TELEFONSZÁMAI:

Felölős szerkesztő: József 64—46.
Szerkesztőség: József 64—47, 64—48,
64—49, 63—50, 63—52.
Kiadóhivatali igazgató: József 63—51.
Kiadóhivatal: József 64—56.
Interurban: b 126.

Munkások! Élvitársak!

A Vörös Újságnak, a Magyarországi Szocialista Párt hivatalos estilapjának legközelebbi száma ma délután négy órakor jelenik meg.

A Vörös Újság szerkesztő-bizottsága

Szózat a faluhoz. Minden emberek meg kell értenie ebben az országban, hogy a kommunizmus tökeromboló és gazdasági egyenlősítő céljában azonos a város és a falu érdeke. Létre kell jönnie annak a nagyszerű szolidaritásnak, amely a kizsákmányolás lehetőségét nélkül fogja a falvak népét az oly nehezen nélkülözött ipari szükségleti és fogyasztási cikkekkel ellátni és eszerében ezért a falu népére a proletár állam élelmezésének feladata hárul. *Élelmiszereket kell teremteni — úgymond — a főváros és az egész ország számára.* A földműves szegénységnek is elsőrendű érdeke ez, mert csak így lehet biztosítani az ipari termelést, így kaphat a falu népe ruházatot, szereszámot, gépet, jó utat, vasúti közlekedést, orvost, gyógyszerét, újságot, könyvet és minden, amit az emberhez méltó élet megkövetel. Ha a városnak nincs mit ennie, az ipari és szellemi munkásság kezéből az éhség kiesavarja a fegyvert, a proletárság világtörténelmi jelentőségű győngyörű szabadságharcát elbukik és e bukása baromi sorban való megmaradása lenne a falu népének. A városi proletárság nagyszerű szabadságharcához a falu népének kell adni a municiót. A falu tehát köteles élelmiszer-főlötségét átadni a városnak, a további termelést pedig a legnagyobb erőfeszítéssel és buzgalommal végezni.

Az újpesti hadirokkantok és hadlázvegyek szervezete szombaton tartott tisztújító közgyűlésén kimondotta, hogy csatlakozik a magyarországi szocialistapárthoz és úgy döntött, hogy tisztikar helyett rokkanttanácsot választ. A szervezet felhívást intézett a vidéki szervezetekhez, hogy csatlakozzanak a magyarországi szocialistapárthoz s az új rendszernek megfelelően alakítsák át egyesületüket.

Olasz hadifoglyainkat Franciaországba viszik? Nagyváradi jelentik: Rozvány Jenő dr., a nagyváradi szocialista párt egyik vezető férfa, a háború folyamán szerb fogságba került s a fegyverszünet sem változtatott sorsán. Vesimábról február 19-iki keleltel levelet írt egyik nagyváradi barátjának, amelyben elmondja, hogy a szerbiai magyar hadifoglyokat az olasz hadifoglyokkal együtt Olaszországban nagyobb táborokba koncentrálják s előkészületeket tesznek arra, hogy a foglyokat Franciaországba szállítsák.

Pécs és Baranya közigazgatását visszaadják a magyarok kezébe a szerbek. Pécsi tudósítónk jelenti: Ismeretes, hogy a pécsi sztrájk ügyében dr. Hajdu Gyula, a pécsi szocialistapárt vezetőjének Belgrádban folytatott tárgyalásai nagy eredménnyel jártak. Ezek között szerepel az a megállapodás, hogy az összes magyar tisztviselők visszatérhetnek hivatalukba és a helyzet ugyanolyan lesz, mint a szerb főispán kinevezése előtt. Csupán azt kívánják, hogy a vármegye élére a magyar kormány más kormánybiztost nevezzen ki. Az eddig kinevezett szerb hivatalnokokat fokozatosan eltávolítják, a magyar tisztviselőktől nem fogják az eskü leletét kívánni. Megengedik, hogy Oberleutner Antal kormánybiztos és a kitoloncolt Neudvoich polgármester újból elfoglalhassák hivatalukat és a szerbeknek fokozatosan át kell adni a birtokukba veti pénzügyigazgatóságot és a csendőrséget is. A városnak eddig 1,400.000 koronájába került a megszálló szerb kolonáság élelmezése és ezt a számlát is ki fogja egyenlíteni a szerb kormány. A megengedés szövegét a szerb vezérkar főnökének helyettese, Kolofantovits Danilo ezredes Belgrádban írta alá. Egyebekben most már az összes elhurcolt tiszok visszatértek, akik közül tizenkettő Zágrádban, az offani honvédlaktanyában volt fogva. Pécsre különben még szombaton megérkezett a hír, hogy Budapesten a proletáriátus átvette a hatalmat. A proletárdiktatura kiképzése nagy lelkesedést keltett és a városban igen bizakodó a hangulat. Most már remélik, hogy hamarosan sor kerül a szerbek kivonulására.

A kéményseprőipar szocializálása. Már a Berinkey-kormány tervbe vette a kéményseprőipar államosítását. Ebben a tárgyban a múlt hét szombatián ankét is volt a kereskedelmi minisztériumban az érdekeltek bevonásával, végleges megállapodásra azonban nem jutottak. Minthogy a forradalmi kormányzótanács a kéményseprőipar szocializálásának is a sorát ejti, a kéményseprőcégek szakszervezete elhatározta, hogy addig is, amíg ez megtörténik, arányos részt kér a jövedelemből. A kéményseprőipar ugyanis eddig valóságos monopóliuma volt s a munkaadók többsége busás haszonra és nagy vagyronra tett szert. A szakszervezet kiküldöttjei felkeresték az ipartestületet és előterjesztették teljesen méltányos kivánságaikat. Eszerint a segédnek és a munkaadók egyenlő arányban részesednének a munkadíjak számlaösszegéből, azoknál a munkánál, amelyeknél a munkaadó is dolgozik. Az olyan munka munkadíjából azonban, ahol a munkaadó nem dolgozik, a munkaadók csupán egy feje részét kapnának. Ezen az alapon tárgyalás indult meg a szakszervezet és az ipartestület között, azonban nem sikerült meg egyezni, mert a munkaadóknak nem tetszik a munkások állásfoglalása. Azt hangoztatják, hogy ha kell várni a forradalmi kormánytanács szocializáló intézkedését. A szakszervezet azonban a munkaadók álláspontjára való tekintet nélkül az új rendet március 31-én életbe kívánják lépíteni.

Házasság. Bruchsteiner Ármín Imre feleségül vette Kertész Heddyt.

Egyesüljön minden erő. Az Országos függetlenségi Károlyi-párt hétén délután tartotta ülését, amelyen kimondotta feloszlatását. Az ülésen felszólatók a jelenvöltek élénk helyeslése mellett valamennyien azt hangsúlyozták, hogy most személté polgári pártnak alakulni nem szabad, hogy így minden erő egyesüljön és a szellőforgácsolódás veszedelem nélkül tamogathatja a kormányzótanácsot nagy feladatok teljesítésébe.

Károlyi Mihály az utolsó napok eseményeiről

Az Ember, Göndör Ferenc hetilapja, elküldte munkatársát Károlyi Mihályhoz. A volt elnök az utolsó napok világjelentőségű eseményeiről a következőket mondotta:

— Mindig hangoztattam és október 31-én is nyomatékosan kijelenttem, hogy az új alakulat csak olyan lehet, amely a népakaratot híven tükrözi vissza. A nép akkor köztársasági formát és szocialista és radikális polgári összetételű kabinetet akart. Ez az alakulat arra törekedett, hogy kielégítse a nép jogos igényeit és kisegítse az országot szomorú helyzetéből. Ez nem sikerült. Minden becsületes törekvésünk meddő maradt. A győztes ententénél mindjobban a kapitalista és imperialista irány kerekedett felül és a bölcs belátás és önmérséklés, amely a wilsoni elvek alapja, nem hatották úgy át a győzteseket és nem tudták oly mértékben tört hódítani, mint ahogyan vártuk és reméltük. Az ententénél a tábornokok szavai, sajnos, ma is döntő súlyjal bírnak és elnyomják azok szavát, akik a világháború után oly békét akarnak, mely a népek meg egyezéséhez és megértéséhez vezetne és amely a dolgozó munkásság, a szenvedő s a háborúban lerongyolt népek közfogságát jelentené.

A wilsoni doktrínákat kapitalista alapon végiggondolni nem lehet. A népek szövetsége megátban foglalja a termelési rendszer teljes megváltoztatását és ezzel az államok politikájából a gazdasági surlódási pontokat teljesen kiküszöbölt. Ennek az új világnak alapjait kellett volna Párisban, vagy Versaillesban megteremteni, de sajnos a konferencia ettől a gondolatától mindjobban eltávozott.

— Ami most történt, az természé-

tes. A magyar nép és proletárság kénytelen volt átlátni, hogy véleg eltűnt a reménység, hogy véne mint legyőzötttel, de a méltanyosság és magasabb emberi szempontok alapján kössék meg a békét. Be kellett tehát látnia, hogy nincs mit várnia a nyugattól, attól a nyugattól, amely még öt hónappal a háború után is a kapitalista militarista és imperialista szelleműl van áthatva.

— A tegnapelőtt érkezett jelek mindezt napról is fényesen igazolja. Magyar ember, a magyar nép és a magyar munkásság ereket a feltételeket nem foghatta el.

A legszélsőbb nacionalisták kezdve a legszélsőbb kommunisták csak egy választ lehetett adni erre jegyzékre: Soha. Most pedig csak a szent kötelezettségünk, hogy a szvedő magyarságnak visszaadjuk a gait és megszerezzük életfeltételeket. Meg kell teremteni azt az új társadalmi rendet, amely hivatva van gazdasági és morális tartalmával alakítani az egész világot és am megteremti azt a nagy világrségi megértést, mely nem ismer demokrációs vonalakat. Ez egyesült erő fel akarja és fel fogja szabadítani világot a reakció és az inkvizítor terrorja alól.

Még csak egy szubjektív megjegyzést óhajtok tenni. Csak egyetlen telességet ismerek magamra nézve dolgozni minden erővel a szent érdekekben és a hazai polgárok megmenetéseért. Erre törekedtem kor is, midőn a rám nehezen szörnyű gondok átmatlanokká tett éjszakáimat és erre törekszem ma is kevésbb felelősséggel, de fokozottabb tevékenységgel.

A tanácsköztársaság megalakulása. A népbiztosok határozatából röviden elkészült a tanácsköztársaság új alkotmánya és készülnek ennek új szervei, a munkás-, katona- és paraszttanácsok, hogy a proletárállamot a vezetés minden vonatkozásában magu a proletariátus tartsa kezében. Az üzemek szocializálásáról, a bérházak köztulajdonba vételéről, — mint a Déli Hirlap ismertette és méltatótt először — tervek készülnek és megindul a tervek végrehajtása, hogy elpusztuljon végre a kizsákmányolásnak és az uzsorának minden lehetősége.

Az Ember e héten rendkívül érdekes tartalommal diktatura-számot ad. A lap vezető helyén Göndör Ferenc számol be a nagy változásról, majd Károlyi Mihály mondja el interjú keretében, hogy miért adta át a hatalmat a munkásságnak. Az Ember többi cikke a következő: Világtörténelem a gyűjtőfogásban; Carami Ernő; Mi történt péntek éjjel? Egy ellenforradalmár a szovjet-köztársaságról; Hol vagy Urmanezny? Egyes szám ára 1 korona.

A magyarországi szállodai, kávéházi és vendéglői alkalmazottak országos szövetségének hadban megrökant összes tagjai, hadlázvegyei és árvaikain képviselői e hónap 26-án délután négy órakor a terparancsnoksági tisztikarszínó nagytermében nagygyűlést tartanak.

A keddi sportesemények. A kepprogrammon egyetlen elsőosztályú labanoki mérkőzés szerepel. A Magyar Testgyakorlók Köre és a Máv. gépegy Sponá Kör csapatai. E mérkőzés el a Vasmunkások játsszanak a BEACH míg egy órakor a bevezető mérkőben az ELAC és az NTC csapatai állkoznak. Tervebe vette ezenkívül a renevárosi Torna Club, hogy ma Belen nemzetközi mérkőzés keretében szik a WAC csapattal. Ez a já azonban a közeli kedési viszonyok való tekintettel elmarad. Atletikában Magyar Testgyakorlók Köre szerepel, amely délelőtti 10 órakor rendezi a s dőlőit-útcn 3 kmes ifjusági futóversenyét kezdők részére.

A Muskáli Kabaré kiváló tel megnyitó műsora még hétfőn, kedden, szerdán este 6 órakor, valamint kedé délután 3 órakor is színi kerül. U törtőkön mutatja be a Muskáli Kab (Andrássy-ut és Csengery-utca san második műsora, mely még az első pompásabb lesz, s úgy Berký Lilla mint Gözon Gyulának, valamint D Flórának, Donáth Arankának, Gón Vilmának, Szűcs Neelynek, Czobor, G gdy, Iványi és Radóknak adnak alkak elsőrangú jelenetekben és magánzámban a közönséggel szórakoztatni.

A mabnadrza gyöngyc első és sódik részét Gunnar Tolnás-szel a fereppen ma kerül először bemutatás Royal-Apollóban. A nagystílu, teljes adást beállító mozgófénykép 8 fejezetű és az idei szezon leggrandiózusabb attrakciója. Az előadások 3, 5 és 7 órá kezdőnek.

Az új Kommunista Internationale

Föl-föl ti rabjai a földnek,
 Föl-föl te éhes proletár!
 A győzelem napjai jönnek,
 Rabságodnak vége már.
 A multad végképp eltörölni
 Rabszolga-had indulj velünk
 A föld fog sarkából kidőlni,
 Semmik vagyunk, s minden leszünk!

Ez a harc lesz a végső
 Csak összefogni hát,
 S nemzetközivé válik
 Holnapra a világ.

Védelmesen nincs felettünk.
 Nem véd sem isten, sem király
 A közjó alkotói lettünk,
 Vesszen el, ki ellenáll!
 Pusztuljon ez a rablóbanda,
 A rabszolgaságból elég nekünk
 Szítsuk a tüzet rajta-rajta!
 A vas meleg, hát ráverünk!

Ez a harc lesz a végső
 Csak összefogni hát,
 S nemzetközivé válik
 Holnapra a világ.

Tót-magyar hivatalos lap Pozsonyban. Egerből jelentik: A vármegye alispáni hivatalához új sajtóorgániumot hozott a posta. A lap Pozsony vármegye hivatalos lapja s a címe: *Uradni Noviny zupit presporskej*. Alatta kis betűkkel: *Pozsony vármegye hivatalos lapja*. A lap két hasábos s balról a tót, jobbról a magyar szöveget hozza. A lap kizáróan rendfelveket tartalmaz, amelyeket dr. Sroba cseh-szlovák miniszter adott ki. A lap nem sokáig maradt az alispáni hivatalban. Visszaküldték Pozsonyba azzal a megjegyzéssel, hogy „*szívesen nem fogadják el*”.

Mennyivel keresnek többet a kávéosok? A pincészekről eredményesen megvizsgált a borzivaló, de felszámolték a kávéházi ételek és italok árát. Egy-egy pincér megkeres havonként 1500 koronát havonként minden nagyobb üzletben és senkinek sincs kifogása az ellen, hogy a munkájukat ezután tisztességesen megfizetik. Az sem baj, hogy a közönség fizeti meg, mint ezelőtt is tette, az ellenben annál inkább felháborító, hogy az újabb éremelés óta a kávéosok is jelentősen többet keresnek, mint amíg nem fizették rendszeresen az alkalmazottaikat. Egy közepes nagy-kávéházban, ahol naponta 300 kávé, 100 teát, 300 tojást s ezel arányban fogyasztanak a vendégek, a heti bevétel körülbelül 18.000 korona. Ez 3850 K differenciát jelent a régi és új árak között. Ezzel szemben a 8 pincér, 2 kávéfőző és 3 cseléd fizetésfőbblete hetenként 870 K, a pincérek részvétele 18.600 K 15%-a hetenként 2850 K, vagyis a kávé s heti 3850 K bevételből többet fizet 3720 K fizetésfőbbletet, marad tehát hetenként 130 koronával több tiszta haszon, ami évenként 6000 K. Budapestben van háromszáz egynéhány kávéház, ha a haszonfőbbletet átlagban csak félmennyinek vesszük is, akkor a főváros közönsége az újrendszerben évenként 900.000 koronával növeli a kávéosok tiszta jövedelmét. Ezt talán másképp is lehetett volna megcsinálni.

Keltős gyilkosság egy szegedi tanúán. Szegedről jelentik: Varga Márton domaszéki 416. számú tanújára két katonaruhás rabló hatott be. A rablók zörgelésére Varga Márton József nevű fia, aki rokkant katonára figyelmeztette apját, hogy addig ne nyisson ajtót, míg a karabélyát meg nem tölti. Mielőtt ez még megtörtént volna, a katonák betörték az ajtót és revolvert szegezve, pénzt követeltek. Varga Márton a karabélyt ráemelte a rablókra, akik erre közvetlen közelről kétszer rálöttek. Varga Márton azonnal meghalt. Azután Varga Józsefre támadtak. A rokkant könyörgésre fogta a dolgot:

— Elég, hogy nyomorék vagyok, eleget megszeredeltem már, ne bánjanak!

A rablók nem kegyelmeztek meg neki, kihúzták a konyhába és hasba lökték. Még volt annyi ereje, hogy az udvarra vánszorogjon, de ott összerokkadt és meghalt. A szobában tartózkodott még Varga Márton 10 éves és 13 éves két leánya, akiknek azonban sikerült elmenekülniük. Felháborították a szomszéd tanúk lakói. Mire ezek megérkeztek, a gyilkos katonák már eltűntek. A rendőrség megállapította, hogy a gyilkosságot egy régóta garázdálkodó rablóbanda tagjai követték el. A rablóbanda egyik tagját, egy Lepár Pál nevű legényt sikerült elfogni. Bevallotta, hogy a gyilkosságot Huszár Béla és Árokzállási Ferenc horgost legények követték el. Lepárnak a gyilkosok legutolsó találkozás alkalmával azt mondták, hogy Szegeden már „nem jó a levegő”, az újságban is olvasták a személyleírásukat, ezért Pestre mennek szerencsét próbálni. Lehel, hogy a gyilkosok a fővárosba menekültek. Megállapították, hogy közvetlenül a gyilkosság előtt kirabolták a szomszéd tanúban Papp Elést és feleségét, akikről nagyobb összeget raboltak el.

Flotta-mérleg. A Veritas-iroda, mint Párisból jelentik, megbízható adatok alapján összeállította a világ kereskedelmi hajóinak statisztikáját, mely szerint 1918 októberének végén a hat legnagyobb ország kereskedelmi flottája a következő volt:

Nagy-Britannia 9125 hajó 20.379.338 tonnával; Egyesült-Államok 2525 hajó 6.692.868 tonnával; Németország 1474 hajó 2.879.594 tonnával; Japán 1226 hajó 2.094.707 tonnával; Franciaország 1147 hajó 1.753.112 tonnával; Olaszország 591 hajó 1.126.966 tonnával, amibe a száz tonnánál kisebb tartalmú hajók nincsenek beleszámlálva. — Az 1914. évi statisztikával összehasonlítva kiderül, hogy az angol flotta növekedése 1.516.286 tonna, az Egyesült-Államoké 4.431.265 tonna, Franciaországé 13.357 tonna. A háború alatt Németország flottája viszont 1.688.827 tonnával csökkent, Olaszországé pedig 143.555 tonnával. A németek vesztése csaknem teljes egészében az idegen vizeken lefoglalt hajóikról származik. — 1917-ben, a lengyelországi háborújának legkritikusabb pontjában az angol hajóerők 1.229.714 tonnát építettek, az Egyesült Államokéi 725.685-öt, Japánban 270.802-t, Olaszországban 27.299-t, Franciaországban 25.466-t, míg a németek ugyanebben az évben 72.437 tonnát építettek. Ebből a statisztikából kiderül tehát, hogy a világ kereske-

delmi flottája a háború alatt teljesen megnövekedett, tehát a lengyel kereskedelmi nem válság fenyegeti, hanem hatalmas fellendülés vár rá. Ezzel együtt láthatjuk azt is, hogy a kiméletlen bányászjöharc egyáltalán nem vezetett volna semmiféle eredményre, mert az a legnagyobb sikerek esztendőjében is lépést tudott tartani az ontané hódgyártása a pusztítással.

Összeállítás előtt a szerbiai proletár társadalom is

(A Déli Hírlap tudósításából.) A megszállott délvilági proletársága léte főn, a Népszava szerinti nagyjelentőségű gyűlést tartott szerben az eadéz Bácska, Bógnát és Baranyamogyó szocialista pártiszervezetei képviselve voltak. Az idők jele, hogy a szerb pártelnökség meg sem kísérelte a gyűlés megakadályozását és a küldöttek szabadon megjelentek a szabadkai művelődési központjában, amely zsúfolásig megtelt a résztvevőkkel. Meghívták a gyűlésre a szerbiai szocialistákat is, akiknek képviselőként Lapcsевич és Kosćin Nedelko elvtársak jelentek meg. A felszólalások után a gyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben a proletárdiktatura elfő alapjára helyezkedve kimondták a kommunista akció szükségességét. Kimondták, hogy a proletárság uraltát kívánják az egész világon és nem ismernek el többé politikai határokat.

Hogy Szerbia proletársága is ráébredt már a hátrahagyott elpusztítására és a proletáruralom megteremtésének szükségességére, azt teljesen bizonyítja, hogy a szerb szocialista párt is a proletárdiktatura elfő alapján áll. Az immár trójkörös háború, amelyet a szerb proletáriátus viselni kénytelen volt, teljesen megselelte benne azt a tudatot, hogy a polgári társadalom megérett a pusztulásra. A párt vezetők legújabb elhatározással emlékeztetnek meg az orosz proletáriátus forradalmi harcáról és Örcsországot tekintik követendő példának.

A szabadságról hazatérő szerb katonák legnagyobb része nem vonul be többé idegen országban állomásozó csapatokhoz, hanem otthon marad, az ország hátsó részén elbújdosik, egy része bázisokba vonul és az idegen csapatok tréningjeinek felszámolásában él. Maga az ország a fölbomlás útján veszi magát. A skopstina a régi konak összerúgózott épületében ülészik és csendesen fontosabb dolga az ezer sőt több ezer ország parlamentjének, mint a fölbomló válság. Ezzel foglalkozott hat nap előtt. A szocialisták már ennek előtt letették mandátumukat, mert látták, hogy Szerbiában az átparlamentarizmust nemcsak a újítás a proletáriátus fogja fölbontani.

A szocialista pártok följánított népjelenti miniszteri tárcát a párt nem fogadta el, a szerb imperializmus embereivel szembeállítva kőös munkára nem kapható és kérelmetlenül következetességgel halad a saját útján, a győzelem jéle. Még a magyar proletárdiktatura kiharóztatása előtt, egy-két hónapban szabták meg belgrádi elvtársaink a szerb polgári állam fömállását és a budapesti események bizonyára meg fogják rövidíteni ezt a megszabott időpontot. A szerb proletárság a végső harcra készülődik az elnyomók ellen és csak rövid idő kérdése, hogy ez a harc, amelynek kiemelése hamarabb követhető, teljes egészében meginduljon.

Károlyi György grófot letartóztatták

(A Déli Hírlap tudósítójától.) A rendőrségi népbiztoság hivatalosan jelenti, hogy gróf Károlyi Györgyöt az éjszaka Esterházy-utcai lakásáról rendőrtörzsek behozták a főkapitányságra, ahol kihallgatása után a toloncházba vitték.

*

Károlyi György egyik legmarkánsabb alakja volt az ellenforradalmár népszerűségnek. Neve akkor lett híressé, amikor elvált feleségétől, Frank Boriskától és a dusszardag ember letette a vagyontalansági esküt, csak hogy ne kelljen tartásdíjat fizetnie. Egy időben képviselő is volt, azonban sohasem szólalt fel, egyáltalán azokhoz tartozott, akik melióárukon alulnak tartották, hogy résztvegyenek a közügyekben. A felülmenni mexas termelő, feketezakállas grófit mindenki ismerte Pésien. Két apró kutyájával mináig látható volt a korzón, vagy a belváros utcáin, amint botjával cikergette utjából a gyerekeket. A legszűkebb és legkellemesebb főújak közé tartozott, akire az emberek csak mosolyogva néztek.

Németország nem frankkal fizet az élelmiszerekért

Végrehajtják a brüsszeli megállapodást Páris, március 25.

(A Magyar Távirati Iroda szikratávirata a budapesti rádióállomás útján.) A gazdasági bizottság vasárnap ülést tartott, amelyen sikerült Franciaországnak a brüsszeli megállapodás végrehajtása ellen tett kifogásait eloszlatni, amennyiben Franciaország beleegyezett abba, hogy Németország ne frankokban legyen kénytelen fizetni, hanem semleges országok pénzmezejében. A német kormányt táviratilag jeltették, hogy megbízottjait még ezen a héten küldje el Kölnbe. Ezen a tanácskozáson véglegesen megállapodnak Németország exportálható cikkeiben s utána megállapítják azokat az árukat, amelyek a szövetségeseknek a brüsszeli megállapodás értelmében átadandók. Egyidejűleg a németeket megintik azért, mert nem váltották be ígéretüket és az élelmiszerek szállítások névelésének biztosítására nem szállították még Rotterdamba a kívánt számmillió arany márkát. Ugyancsak figyelmeztetik Németországot arra is, hogy a fegyverszüneti szerződés egyik fontos rendelkezését nem tartotta be, amennyiben állandóan semleges piacokra viszi értékpapírjait, noha kötelezte magát arra, hogy semmiféle értéket sem visz külföldre.

Ajánlunk, míg a készlet tart:
10 gépjárat III. és IV. k. kor. 220.—
 por 100 kg.
10 hengerolajat 4 K 420.— pr 100kg.
 hordók drbként 100 K-val felszámlálva
Kossikenőzőt fekete uszó, oca 200
 kg os hordókban 4 K 180 — pr 100 kg.
 bruttó nettóért, ab raktár Gyöngyös.
Magyar Kereskedelmi R. T. Gyöngyösön

Dr. Milzgar specialista intézet
 szűkített férfi és női betegségek
 Budapest, József-körút 3. (Könyvtár mellett)

Legmagasabb árt
 fizetek használt férfiruhák, fehérneműk
 ért: Budaörs, Telefon: 77-32. Gyulai Pál-
 utca 8. I. emelet 10. Rékus kórház mellett.

Csak igazolt hatósági küldöttek léphetnek be magánlakásokba

A rendőrségi népbiztos rendelete

Rendele! Az utóbbi napokban ismétellen előfordult, hogy kalonai egyenruhát viselő fegyveres vagy más egyének a magánlakásokat és üzleteket sorra járták, hatósági küldöttek gyanánt viselkedtek és jogosulatlanul élelmiszereket, lakásokat vagy más helyiségeket rekviráltak, illetve zsarolnak ki a tévedésbe ejtett vagy megfélemlített lakosoktól.

Figyelmeztetem a lakosságot, hogy senkinek sincs joga az illetékes hatóságok írásbeli rendelete nélkül lakásokba vagy üzletekbe betolakodni, a lakosság tehát minden esetben követelje az illetőktől, hogy magukat a forradalmi kormányzótanács népbiztosának vagy az illetékes hatóságoknak, például

lakáshivatalnak igazolványával igazolják, enélkül ne bocsássák be őket ilyen célból az üzletekbe vagy lakásokba és ha mégis behatolnak, értesítsék erről a legközelebb található karhatalmat. Az ilyen büncselekmények elkövetői felett a statútumról szóló kormányzótanács rendelet szerint a forradalmi törvényszék ítélt.

E cselekmények 10 évig terjedhető fegyházzal és 50.000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, súlyosabb esetekben pedig halálbüntetéssel büntetendők.

Budapest, 1919. március 26.

A forradalmi kormányzótanács:
 Seidler, rendőri népbiztos.

A magyar proletárforrhadalom első hatása Csehországban

Törvényi hoztak a földosztásról

Páris, március 25.

(A Magyar Távirati Iroda szikratávirata a budapesti rádióállomás útján.) Prágából érkező jelentés szerint a nemzetgyűlés munkás agrárreformot határozott el, amely szerint a nagybirtokokat a kisbirtokosok és kistételek között felosztják, a korona uradalmakat elkobozzák, az ipari központok közelében lévő és ipari előokra nem alkalmas telkeket pedig kisajátítják. Az igazságügyminiszter ezenkívül az esküdtisztek reformjáról szóló törvényjavaslatot terjesztett elő, amelynek értelmében nőket is felvesznek az esküdtelk közé.

Tömeges visszaélés a fővárosi tanítók beszerzési csoportjában

Háda iskolaigazgató elgazdálkodta a tanítók hatszázezer koronáját

(A Déli Hírlap tudósítójától.) Még a háboru elején történt, hogy az akkori Budapesti Tanítótestület elhatározásából megalkították a budapesti tanítók beszerzési csoportját, melynek elnökéül Háda Józsefet, a Gömb-utcai iskola igazgatóját választották. De csakhamar tömegesen érkeztek a panaszok a beszerzési csoport vezetése ellen, mire a Budapesti Tanítótestület megponta tőle az erkölcsi támogatást. Háda néhány hívével ezután szövetkezeti alapra helyezte az intézményt és a Székesfővárosi Tanítók Beszerzési Csoportja címmel látta el. Mintegy ezer hatszáz tagból fejenként kétszáz koronát szedtek be forgatókönyv címén. Háda Józsefet, mint igazgatót, a főváros tanácsa a szövetkezet érdekében teljes illetményeinek folyósításával iskolai igazgatói teendőinek ellátása elől ideiglenesen felmentette. Ezenkívül a szövetkezet még külön tízezer korona fizetéssel és bizonyos jutalékkal honorálta működését.

Az iskolaigazgató a Baross-utca és Szentkirályi-utca sarkán megnyitotta a tanítók boltját és miután nem érzett a háta mögött kellő felügyeletet, ugyan csak erősen a maga kezére kezdett dolgozni. Igaz ugyan, hogy forma szerint volt egy felügyelő-bizottság, amelynek Békassy Sándor, Kallós József, Paller Jenő, Ferenczy Ida és Drozdu Győző voltak a tagjai, de ezek nem teljesítették kötelességüket. Mint később mondták, kíméletből nem akarták zavarni a

sokat dolgozó igazgatót. Közben mind-sűrűbben érkeztek a panaszok Háda gazdálkodása ellen. Arról is beszéltek, hogy feltűnően vagyonszorosodott. Gödöllőn furdót és vendéglőt vásárolt, ahova a tanítók boltjából az élelmiszert javát kiszállította.

Egyikben a közgyűlés utasította, hogy készítsen a szövetkezeti boltról a törvényes kellékeknek megfelelő alapszabályokat és vezessen rendes könyveket. Mintegy másfél év telt el, de Háda a beszerzési csoportok országos központjának felszólítása ellenére sem tett ezeknek eleget. Közben a boltban buzdón árulta a Nemzeti Iskola című sajtó szerkesztési lapját, melyben nem éppen hízelgő szellemben méltatta a tanítók szervezkedését.

A szervezkedő tanítók szakszervezeti lapja, a Községi Munkás, egyik számában kritika tárgyává tette működését. Mire jogászfiú, Háda Sándor kutjakorbácsosul megjelent a Pedagógiai Szeminárium titkáránál, Kemény Ignácnál és mint a sérelmesnek tartott cikk szerzőjét, inzultálta. Ez a brutálitás végképpen kibozta a sodrából a békétfűs tanítókat. Mintegy ötszázan felvonultak a Baross-utcai bolt elé és szabályszerűen elfoglalták azt. Az ajtókat lezárták és a kulcsokat átadták a főváros közéletmezési ügyosztályának. Egyben feljelentést tettek a Közéletmezési Hivatalnál, ahonnan Borda és Virág nevű tisztviselők mentek ki és a szövetkezet vezetése körül a legugyabb szabályta-

lanságokat állapították meg, melyek alapján a közéletmezési miniszter elrendelte a beszerzési csoport felszámolását és a értékeknek a fővárosi alkalmazottak beszerzési csoportja részére való átadását.

A múlt év őszén Háda felhívást bocsátott ki a tagokhoz, hogy mindenki biztosítson magának egy sertést, amely után személyenként ezer-ezerkétszáz korona előleget szedett fel utólagos elszámolásra. A szegény sorban levő tanítók közül sokan adósságba verték magukat, vagy a párnájukat is zálogba tették, csak hogy minél nagyobb összeggel biztosíthassák egész évi szűkségüket. A tanítók filléreként mintegy hatszázezer koronát gyűjtött össze Háda, de amikor a sertések szállítására került volna a sor, azzal állott elő, hogy a szerbek a temesmegyei Hattyásról elhajtották a budapesti tanítók kétszáz disznóit. Utóbb derült ki, hogy minden felhatalmazás nélkül bérelt itt egy birtokot Háda és állítólag innen tüntek el a sertések.

Az eset híre a tanítószög körében nagy konsternációt keltett. Gyűlést hívtak össze, melyen Háda azt a képtelen ötletet vetette fel, hogy a tanítókat a kormány fegyverezze fel és így szervezeten foglalják vissza a sertéseket. Persze, ebből nem lett semmi. A tanítók egy fillért sem kaptak vissza pénzükből, noha a közéletmezési miniszter felszólította Hádat, hogy a sertésszállítási ügyetlet a tagokkal szemben bonyolítsa le.

Hasonlóan balul ütött ki Háda díszakciója is. Itt is fejenként husz és száz koronát szedett be, de dísz nem tudott adni. A burgonyaszállításnál a vizsgálat megállapította, hogy noha a fejenként megállapított adagokon felül a burgonyaközpont három vagonnál többet utalt ki, Háda a tagok részének még a rendes adagokat sem tudta kiadni.

Mikor a Közéletmezési Hivatal emberei a Baross-utcai boltban házkutatást tartottak, a pincében kilenc mázsa zsirt találtak elrejtve. Káposztasavanyitáshoz több hordót vásárolt, de a hordók Gödöllőre kerültek az ő borospincéjébe. A tagok részére kiutalt cukor nagyrészt a saját lekvárja főzéséhez használta fel. A tagokat megillető dísznóhust részben a szemben levő vendéglősnak adta el, részben Gödöllőre a saját konyhájába szállította.

Hatszázezer koronánál többet tesz ki az az összeg, amelyről Háda nem tud számot adni. A likvidálás alá kerül bolt teljes berendezése négyszázezer koronára becsülhető. Marad tehát még körülbelül kétszázezer korona, amely Háda gazdálkodása révén teljesen elveszett. A Városi Alkalmazottak Országos Szövetségének tanítószakosztálya megtette ellene a bűnvádi feljelentést a rendőrségen hűtlen kezelés és többrendbeli visszaélés címén.

Doboz István

Clemenceau nem enged

Bécs, március 2

A Neue Freie Presse jelenti Bérlinből: Hágából táviratozzák: Clemenceau állítólag kijelentette, hogy nem nyugszik bele abba, hogy Franciaországnak a Rajna balpartja megszállására vonatkozó követelést a többi hatalom az önrendelkezési jog alapján megtagadta.